

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm

2012-05-22
Dnr 2011:13

Redovisning av uppdrag om försöksverksamheten med sfi-bonus

I enlighet med uppdraget (IJ 2009/959/IU) ska Skolverket inkomma till regeringen med rapporter om hur många personer som beviljats sfi-bonus. En slutrapport om försöksverksamheten med sfi-bonus ska lämnas till regeringskansliet senast den 31 maj 2012.

Slutrapporten redovisar hur många studerande som totalt beviljades sfi-bonus under försöksperioden, d v s under perioden 1 september 2009 – 31 december 2011.

På Skolverkets vägnar

Anna Ekström
Generaldirektör

Raul Bahamondez
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har Camilla Asp, Ann Charlotte Gunnarson, Tommy Lagergren, Ulrika Lindén, Staffan Lundh samt Helén Ängmo i Skolverkets ledningsgrupp deltagit.

Redovisning av försöksverksamheten med sfi-bonus

I försöksverksamheten med sfi-bonus deltog tretton kommuner under perioden 1 september 2009 – 31 december 2011. Totalt beviljades 1005 bonusbelopp under försöksperioden. Av dessa bonusbelopp var 620 stycken hel bonus, 274 stycken två tredjedels bonus och 111 stycken halv bonus. Skolverket ersatte kommunerna som deltog i försöket med sammanlagt 13 miljoner kronor.

Bakgrund

Regeringen gav den 7 maj 2009 Skolverket i uppdrag att förbereda försöksverksamhet med sfi-bonus. I uppdraget ingick att utforma informationsmaterial till studerande inom svenskundervisning för invandrare samt att informera deltagande kommuner om försöksverksamheten. Skolverket fick också i uppdrag att inrätta en informationsdatabas för att förhindra att bonus utbetalas felaktigt och för att underlätta kommunernas handläggning av ärendena. Vidare skulle Skolverket ersätta de tretton kommunerna som deltog i försöket för utbetald bonus, kostnader för administration och arbetsgivaravgifter. Regeringen avsatte för åren 2010 och 2011 totalt 38 miljoner kronor för försöksverksamheten.

Skolverkets avrapporteringar om försöksverksamheten

Skolverket ska enligt uppdraget inkomma till regeringen med rapporter om hur många personer som beviljats sfi-bonus. Den första delrapporten lämnades till regeringen den 25 januari 2010. Den andra lämnades till Regeringskansliet den 24 mars 2011. En slutrapport om försöksverksamheten med sfi-bonus ska lämnas till regeringskansliet senast den 31 maj 2012. Slutrapporten ska redovisas hur många studerande som totalt beviljades sfi-bonus under försöksperioden, d v s under perioden 1 september 2009 – 31 december 2011.

Studievägar, bonusbelopp och målgrupp

Utbildningen inom sfi består av tre s.k. studievägar, Sfi1, Sfi2 och Sfi3. Varje studieväg utgörs av två kurser. Studieväg Sfi1 utgörs av kurserna A och B, Sfi2 av kurserna B och C och Sfi3 av kurserna C och D. De studerande påbörjar sin utbildning i någon av de tre studievägarna beroende på vilken utbildningsbakgrund de har.

Sfi-bonus lämnas med olika belopp beroende på vilken studieväg och kurs den studerande har gått. För att bonus ska beviljas ska den studerande erhållit minst betyget Godkänt. Studieväg och kurs 1B berättigar till en halv bonus motsvarande 6 000 kronor, studieväg och kurs 2C till två tredjedels bonus motsvarande 8 000 kronor och studieväg och kurs 3D till hel bonus motsvarande 12 000 kronor. Tidi-

gare utbetalda bonusbelopp räknas av i de fall den studerande uppnår minst betyget Godkänt på en högre bonusnivå. Sfi-bonus lämnas dock med högst 12 000 kronor.

Målgruppen för sfi-bonus var de personer som har beviljats uppehållstillstånd enligt 5 kap. 1, 2, 3, 3 a, 4 eller 6 § utlänningslagen (2005:716) vilket sammanfattningsvis innebar flyktingar och skyddsbehövande i övrigt, deras anhöriga och andra personer som beviljats uppehållstillstånd på grund av anknytning. Personerna ska ha fyllt 18 år men inte 65 år och varit folkbokförda i en kommun för första gången under perioden 1 juli 2009 – 30 juni 2010.

Ansökningar och rekvisitioner

Ansökan om sfi-bonus lämnas in i den kommun där sökanden är folkbokförd och det är kommunen som beslutar om och betalar ut bonusen. Om ansökan bifalles ska beslutet registreras i Skolverkets informationsdatabas. De uppgifter som kommunerna registrerat i informationsdatabasen utgör underlag för Skolverkets ersättning till kommunerna. De 13 kommunerna som ingått i försöksverksamheten rekviderade ersättning för utbetalda bonusar och arbetsgivaravgifter fyra gånger per år. Skolverket ersatte kommunerna för deras kostnader för information och administration med 900 kronor för varje utbetald bonus.

Sammanlagt har Skolverket ersatt de tretton kommunerna som deltog i försöket med drygt 13 miljoner av de 38 miljoner kronor som var avsatta för försöket. Att endast en dryg tredjedel av de avsatta medlen förbrukades återspeglar svårigheten att prognosticera söktrycket. De kostnadsberäkningar som gjordes inför försöket byggde på relativt osäkra antaganden gällande utvecklingen av antalet personer som skulle tänkas ta del av satsningen.

Ersättning för utbetalda bonusbelopp enligt förordning (2010:1030) gällande Nationell sfi-bonus som trädde i kraft 1 september 2010 är inte inkluderade i tabell 1 nedan.

Tabell 1. Utbetalda ersättningar till försökskommunerna för beviljade sfi-bonusar under försöksperioden.

År	Belopp i kronor
2010*	7 029 979
2011	6 018 317
Totalt	13 048 296

*Ersättning till försökskommunerna för de sju bonusar som utbetalades under 2009 inkluderas i beloppet för 2010.

Ersättningsnivån till kommunerna sjönk under 2011 jämfört med 2010 med drygt en miljon kronor. Detta kan förklaras med försöksverksamheten under 2011 pågick parallellt med verksamheten Nationell Sfi-bonus. Detta medförde att antalet elever

i försöksverksamheten som färdigställde sina studier och ansökte om sfi-bonus minskade i takt med att antalet elever ökade i verksamheten med Nationell sfi-bonus.

Utbetalda sfi-bonusar under försöksverksamheten

Sammanlagt har 1005 bonusbelopp betalats ut under försöksperioden fram till den 31 december 2011. 62 procent av alla bonusbelopp har varit hel bonus. 27 procent av bonusbeloppen har varit två tredjedels bonus. Endast 11 procent har varit halva bonusbelopp. En jämförelse mellan de tre år försöksverksamheten pågått visar att skillnaderna mellan olika nivåer har jämnats ut. År 2009 hann bara sju bonusbelopp utbetalas, varav sex var hel bonus. År 2010 utbetalades 514 stycken, varav 67 procent var hel bonus, 24 procent två tredjedels bonus och 9 procent halv bonus. År 2011 sjönk antalet bonusar något till 484 stycken, varav 55 procent var hel bonus, 31 procent två tredjedels bonus och 13 procent halv bonus.

Tabell 2. Antalet beviljanden per studieväggkurs under försöksperioden

År	Studieväggkurs			Totalt
	1B Halv bonus	2C Två tredjedel bonus	3D Hel bonus	
2009	1 14 %	0 0 %	6 86 %	7 100 %
2010	46 9 %	122 24 %	346 67 %	514 100 %
2011	64 13 %	152 31 %	268 55 %	484 100 %
Totalt	111 11 %	274 27 %	620 62 %	1005 100 %

Flest utbetalningar har gjorts i Stockholm stad. Därefter följer Växjö, Sollentuna, Borås och Huddinge. Kommuner med fler elever tenderar att utbetala fler bonus även om mönstret inte är entydigt.

I tio av tretton kommuner som ingått i försöket har majoriteten av utbetalningarna varit för hel bonus. I Borås, Sollentuna och Växjö har dock flest fått två tredjedels bonus.

Växjö är också den enda kommun där bonus för studieväggkurs 1B inte utgör den minsta andelen. Där har var tredje bonus som utbetalats varit halv bonus, se tabell 3.

Tabell 3. Fördelningen av utbetalade sfi-bonusar per kommun under försöksverksamheten

Kommun	Studieväg och kurs			Total
	sfi B	sfi C	sfi D	
Borås	13 16 %	37 46 %	31 38 %	81 100 %
Halmstad	1 2 %	9 17 %	42 81 %	52 100 %
Huddinge	1 2 %	9 16 %	47 82 %	57 100 %
Karlstad	6 11 %	9 16 %	40 73 %	55 100 %
Katrineholm	0 0 %	0 0 %	27 100 %	27 100 %
Nacka	2 4 %	9 18 %	40 78 %	51 100 %
Sandviken	2 10 %	1 5 %	17 85 %	20 100 %
Sollentuna	23 25 %	41 44 %	29 31 %	93 100 %
Stockholm	11 3 %	90 25 %	260 72 %	361 100 %
Trelleborg	0 0 %	0 0 %	9 100 %	9 100 %
Uddevalla	3 17 %	1 6 %	14 78 %	18 100 %
Växjö	49 33 %	65 44 %	34 23 %	148 100 %
Örnsköldsvik	0 0 %	3 9 %	30 91 %	33 100 %
Totalt	111 11 %	274 27 %	620 62 %	1005 100 %

Tabell 4 visar fördelningen av uppnådda betyg som de studerande erhållit i respektive studievägskurs. Av tabellen framgår att fördelningen av uppnådda betyg skiljer sig mellan de olika studievägskurserna.

Tabell 4. Betyg per studievägskurs

Studieväg och kurs	Betyg G antal	Betyg VG antal	Totalt
1B	83 75 %	28 25 %	111 100 %
2C	230 84 %	44 16 %	274 100 %
3D	390 63 %	230 37 %	620 100 %
Totalt	703 70 %	302 30 %	1005 100 %

Av de studerande som erhöll betyg på studievägskurs 2C var det 16 procent som uppnådde betyget Väl Godkänt. Detta kan jämföras med de studerande på studievägskurs 3D där motsvarande andel var 37 procent. 25 procent av de studerande på studievägskurs 1B uppnådde betyget Väl Godkänt.

Nationell sfi-bonus

Nationell sfi-bonus trädde ikraft den 1 september 2010 och innebar att studerande inom sfi kunde ansöka om sfi-bonus i samtliga kommuner. Tabell 5 visar antalet beviljade sfi-bonusar som registrerats in i databasen sedan verksamheten med Nationell sfi-bonus trädde ikraft fram till och med 31 mars 2012.

Tabell 5. Antalet beviljanden per studievägskurs för Nationell Sfi-bonus

År	Studievägskurs			Totalt
	1B Halv bonus	2C Två tredjedel bonus	3D Hel bonus	
2010	4 18 %	3 14 %	15 68 %	22 100 %
2011	666 19 %	1018 30 %	1752 51 %	3436 100 %
Tom 2012-03-31	307 20 %	490 32 %	724 48 %	1521 100 %
Totalt	977 20 %	1511 30 %	2491 50 %	4979 100 %

Totalt har 252 kommuner fram till och med den 31 mars 2012 registrerat in sammanlagt 5 984 beviljanden i databasen gällande både försöksverksamheten och Nationella sfi-bonusen. Skolverket har totalt betalat ut drygt 86 miljoner kronor i ersättning till kommunerna.